

Hjerneforandringer ved migrene

Middelaldrende kvinner som har migrene med aura har større sannsynlighet for senere å utvikle infarkt-liknende MR-forandringer i lillehjernen enn kvinner som ikke har migrene. Det viser en islandsk studie.

Studien startet i 1967. Man har bl.a. kartlagt forekomsten av migrene hos 4 689 personer, gjennomsnittsalder 51 år. Den samme kohorten gjennomgikk MR-undersøkelse av hodet i perioden 2002–06.

Infarktliknende forandringer ble sett hos 39 % av mennene og 25 % av kvinnene (1).

Hos kvinner var migrene med aura forbundet med signifikant økt forekomst av infarktliknende forandringer i lillehjernen, selv etter korrigering for andre risikofaktorer. Det var ingen økt forekomst av slike forandringer hos menn med migrene eller hos kvinner med migrene uten aura.

– Det er interessant at man i denne store studien med en prospektiv design kan bekrefte funn i en relativt liten tverrsnittstudie som tidligere var mye omtalt. Imidlertid er det fortsatt litt uklart hva disse funnene representerer, idet de ikke later til å ha noe klinisk korrelat, sier Lars Jacob Stovner, professor ved Institutt for nevro-medisin, St. Olavs hospital, og leder for Nasjonalt kompetansesenter for hodepine.

Illustrasjonsfoto Science Photo Library/Corbis/SCANPIX

– En mulig svakhet med studien er at diagnosen ble stilt før migrenekriteriene til International Headache Society kom. Påfallende mange av migrepasientene i denne studien har migrene med aura, hele 63 %. Det er viktig å understreke at studien ikke entydig viser at migrene med aura er en degenerativ hjernelidelse. Videre studier bør klarlegge hva disse lesjonene er og hvorfor de kommer hos disse pasientene, sier Stovner.

Are Brean
are.brean@siv.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Scher AI, Gudmundsson LS, Sigurdsson S et al. Migraine headache in middle age and late-life brain infarcts. *JAMA* 2009; 301: 2563–70.

Ingen effekt av citalopram hos barn med autisme

Barn med autisme har ofte en repetitiv atferd som virker forstyrrende. Men behandling med citalopram er ikke virksomt.

Citalopram, en selektiv serotoninreopptakshemmer (SSRI), brukes noen ganger hos personer med autismspektrumforstyrrelser, som omfatter infantile autisme, Aspergers syndrom og andre former for autisme. Hensikten er å redusere intensiteten av uttalt og forstyrrende repetitiv atferd. Tidligere undersøkelser har vist positiv effekt hos voksne med autisme, men gode, placebokontrollerte studier med barn har manglet.

Nå er en slik undersøkelse gjennomført ved seks spesialistentre i USA (1). 149 barn og ungdommer i alderen 5–17 år deltok. Halvparten fikk citalopram, dosert etter alder og vekt, i 12 uker. Resten fikk placebo.

Det var ingen statistisk signifikante forskjeller mellom gruppene, verken når det gjaldt global bedring eller intensitet av

repetitiv atferd. Derimot hadde barna som fikk aktivt medikament, signifikant flere bivirkninger i form av aggresjon, uro og søvnforstyrrelser.

– Uttalt repetitiv atferd kan være svært problematisk både for pasienten og de pårørende, sier overlege Pål Zeiner ved Klinikk for psykisk helse, barn og ungdom, Oslo universitetssykehus, Ullevål. – Selv om det er sjelden at medikamentell behandling vurderes på denne indikasjonen, er det veldig bra at det nå er gjort en kontrollert studie med barn og ungdom. Studien viser at citalopram ikke ser ut til å være virksom behandling for denne type atferdsavvik i denne aldersgruppen, sier Zeiner.

Ragnhild Ørstavik
ragnhild.orstavik@fhi.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. King BH, Hollander E, Sikich L et al. Lack of efficacy of citalopram in children with autism spectrum disorders and high levels of repetitive behavior: citalopram ineffective in children with autism. *Arch Gen Psychiatry* 2009; 66: 583–90.

Effektiv HPV-vaksine

Vaksinen er effektiv hos kvinner i alderen 24–45 som ikke allerede er infisert med humant papillomvirus (HPV) (*Lancet* 2009; 373: 1949–57).

Studien omfattet kvinner som ikke hadde hatt livmorhalskreft eller kjønnsvorter forårsaket av HPV-type 6, 11, 16 og 18. 1 615 kvinner ble randomisert til å få vaksinen, like mange fikk placebo.

Fire kvinner i vaksinegruppen fikk infeksjoner eller sykdom relatert til de fire HPV-typene, sammenliknet med 41 i placebo-gruppen. Tilsvarende tall for HPV-type 16 og 18 var fire og 23. Dette gir en vaksineeffektivitet på 91 % mot alle fire HPV-typer og 83 % effekt mot type 16 og 18. For dem som ikke fikk alle vaksinene eller hadde tidligere HPV-infeksjon, var vaksineeffektiviteten vesentlig lavere (31 % og 23 %).

Økning i type 1-diabetes

Antall tilfeller av type 1-diabetes hos barn under fem år i Europa vil dobles innen 2020 (*Lancet* 2009; 373: 2027–33).

For å forutsi forekomsten av type 1-diabetes analyserte man data fra 20 sentre i 17 europeiske land. Ved disse sentrene var det registrert 29 311 tilfeller av type 1-diabetes i perioden 1989–2003.

Forskerne fant at antall tilfeller av diabetes type 1 økte med gjennomsnittlig 3,9 % hvert år. Hos 0–4-åringer var økningen på 5,4 %, hos 5–9-åringer 4,3 % og hos 10–14-åringer 2,9 %. Det var rundt 15 000 nye tilfeller i Europa i 2005–24 % i gruppen 0–4 år, 37 % i gruppen 5–9 år og 34 % i den eldste gruppen. Forskerne antar at det vil være 24 200 nye tilfeller i 2020. Hvis nåværende tendens holder seg, vil det totale antall tilfeller i Europa hos barn under 15 år øke fra 94 000 i 2005 til 160 000 i 2020 – en økning på 70 %.

Bevacizumab og gastrointestinal perforasjon

Kreftpasienter behandlet med bevacizumab i kombinasjon med kjemoterapi har signifikant økt risiko for gastrointestinal perforasjon. Særlig gjelder dette pasienter med kolorektal kreft og nyrecellekreft, viser en metaanalyse (*Lancet Oncol* 2009; 10: 559–68).

Analysen omfattet 17 randomiserte studier med totalt 12 294 pasienter med forskjellige krefttyper. Forfatterne analyserte også om dosen av bevacizumab eller typen kreft var relatert til en høyere risiko for gastrointestinal perforasjon.

Insidensen av gastrointestinal perforasjon var 0,9 %, men risikoen var dobbelt så høy hos dem som fikk bevacizumab som hos kontrollpasientene. Mortaliteten hos dem som utviklet gastrointestinal perforasjon var 21,7 %. Risikoen for å utvikle perforasjon var doseavhengig.